

Profesorius Sergejus Inge-Večtomovas (Sergej Inge-Vechtomov)

Lietuvos mokslų akademijos užsienio narys nuo 2002m.

(specialybė genetika)

Inge Večtomovas gimė 1939 m. balandžio 4 d. Leningrade (dab. Sankt Peterburgas, Rusija). 1961 m. baigė Leningrado valstybinį universitetą. 1967-1968 m. stažavosi Jeilio ir Berklio universitetuose (JAV). 1973 m. buvo išrinktas Leningrado valstybinio universiteto Genetikos ir selekcijos katedros vadovu, 1980-1989 m. buvo Biologijos fakulteto dekanas, 1989 -2012 m. Sankt Peterburgo VU mokslinės tarybos pirmininko pavaduotojas. Nuo 2003 m. Rusijos mokslų akademijos narys.

2016 m. jam suteiktas Sankt Peterburgo valstybinio universiteto garbės profesoriaus vardas.

Profesorius yra vienas buvusios SSRS molekulinės genetikos pradininkų. Svarbiausieji prof. S. Inge-Večtomovo moksliniai pasiekimai susiję su genetinės supresijos mechanizmų tyrimais molekuliniam lygyje. Tyrinėjant transliacijos supresiją buvo identifikuotas, po to izoliuotas SUP35 genas, atsakingas už beprasmį kodonų supresiją. Nustačius jo pirminę seką paaiškėjo, kad tai yra vienas transliacijos terminacijos faktorių. Toliau tyrinėdamas šį geną bei jo koduojamą baltymą, prof. S. Inge-Večtomovas pastebėjo jo ryšį su nebranduoliniais genetiniais elementais, kurių atsiradimas ir paveldėjimo mechanizmas iki tol buvo visiškai nesuprantami. Besigilindami į šį reiškinį, prof. S. Inge-Večtomov ir jo mokiniai pirmieji pastebėjo, jog šių elementų struktūra ir savybės panašios į tuo metu neseniai surastus žmonių prionus. Jam vadovaujant buvo išplėsta baltymų prionizacijos sąvoka ir parodyta, kad šis reiškinys yra paplitęs visose eukariotų hierarchijose.

Būtina pažymėti didelius prof. S. Inge-Večtomovo nuopelnus rengiant Lietuvos molekulinės genetikos ir molekulinės biologijos specialistus. Jam vadovaujant mokslinę veiklą pradėjo žymūs Lietuvos mokslininkai ir mokslo organizatoriai – prof. A. Janulaitis, doc. D. Čitavičius bei daug kitų Lietuvos mokslininkų.

Profesorius S. Inge Večtomovas yra 1998 m. Rusijos mokslų akademijoje sukurtos komisijos kovai su mokslinių tyrimų falsifikavimu ir melagingų faktų propagavimu narys. Jis – žurnalo „Ekologinė genetika“ (*Экологическая генетика*) vyriausiasis redaktorius.

Sankt Peterburgo Genetikos ir selekcijos katedros ir Lietuvos mokslininkų ryšiai niekad nenutrūko. Prof. S. Inge-Večtomovas gana dažnai atvyksta į Lietuvą skaityti paskaitų, yra paskelbęs nemažai bendrų su mūsų mokslininkais mokslinių publikacijų prestižiniuose leidiniuose.

Daugiau informacijos: http://www.lma.lt/uploads/Uzsienio_nariai_eng/Inge_Vestomov_Eng.pdf

2019 09 09